

Bydgoszcz, 28 marca 2018 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.IX.431.3.1.2018.JD/AJe/JL/MT

**Pani Arleta Miłuch
Dyrektor PCPR
w Bydgoszczy**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 pkt 3 i art. 197 b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 697 z późn.zm.) oraz § 4 i § 13 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. poz. 1477) w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Konarskiego 1-3, 85-066 Bydgoszcz (zwanym dalej PCPR lub Centrum) przeprowadzona została w dniach: 17, 19, 23, 25, 29 i 31 stycznia 2018 r. kontrola prawidłowości.

Kontrola przeprowadzona została przez:

1. J.L. - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, kierującego zespołem inspektorów,
2. M. T. - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,
3. J. D. - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,
4. A. J. - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,

na podstawie Upoważnienia Nr 15/2018 z dnia 10 stycznia 2018 r.

w zakresie:

- realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- zatrudnienia pracowników realizujących zadania z ww. ustawy z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do 16 stycznia 2018 r.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o rozmowę z panią Arletą Miłuch - Dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy, panią ■■■. – Kierownikiem Działu Pieczy Zastępczej i Pomocy Społecznej, panią ■■■. – koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz analizę prowadzonej dokumentacji.

Opis ustalonego stanu faktycznego oraz jego ocena

I. Uregulowania prawne dotyczące wyznaczenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jako podmiotu realizującego zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy działa na podstawie Statutu stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 295/XXVIII/13 Rady Powiatu Bydgoskiego z dnia 25 kwietnia 2013 r. Dyrektorem PCPR jest pani Arleta Miłuch, zatrudniona na stanowisku od dnia 1 stycznia 2010 r., zgodnie z Uchwałą Zarządu Powiatu Bydgoskiego Nr 226/09 z dnia 9 grudnia 2009 r.

Zarządzeniem Nr 45/2011 Starosty Bydgoskiego z dnia 15 listopada 2011 r. wyznaczono PCPR organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu.

Aktualnie obowiązujący Regulamin Organizacyjny, stanowiący załącznik do Uchwały nr 310/2017 Zarządu Powiatu Bydgoskiego z dnia 29 sierpnia 2017 r. określa podstawowy zakres działania, szczegółową organizację Centrum oraz podział zadań na poszczególne komórki organizacyjne.

Zgodnie z art. 76 ust. 2 ustawy, w przypadku, gdy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest powiatowe centrum pomocy rodzinie, w centrum tym tworzy się zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej. W powiecie bydgoskim utworzono Dział Pieczy Zastępczej i Pomocy Społecznej, a jego zadania zostały zawarte w § 10 Regulaminu Organizacyjnego. W dokumencie brak jednak zadania dla organizatora rodzinnej pieczy, zapisanego w art. 76 ust. 4 pkt 14a, wprowadzonego ustawą z dnia 25 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz.1188), której przepisy weszły w życie z dniem 19 września 2014 r., tj. zapewniania koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Dyrektor PCPR – pani Arleta Miłuch posiada upoważnienia Starosty Bydgoskiego m.in. do:

- zawierania i rozwiązywania umów z rodzinami zastępczymi lub prowadzącymi rodzinny dom dziecka, z osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich oraz z rodzinami pomocowymi,
- prowadzenia rejestru danych, o którym mowa w art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pieczy zastępczej.

Upoważnienia Starosty Bydgoskiego dla Dyrektora PCPR stanowią załącznik do Wystąpienia.

II. Zatrudnienie w PCPR

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przy udziale zatrudnionych pracowników merytorycznych:

L.p.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Wykształcenie/ kwalifikacje
1.	██████	Kierownik Działu	Studia licencjackie: pedagogika spec. praca socjalna Studia magisterskie: pedagogika Podyplomowe: administracja i zarządzanie

2.	■■■■	Starszy specjalista pracy z rodziną	Studia licencjackie: pedagogika spec. praca socjalna Studia magisterskie: pedagogika sp. pedagogika opiekuńcza
3.	■■■■	Starszy specjalista pracy z rodziną	Studia licencjackie: praca socjalna Studia magisterskie: pedagogika, spec. resocjalizacja z profilaktyką społeczną Studia podyplomowe: Organizacja pomocy społecznej oraz Diagnoza dziecka i rodziny
4.	■■■■	Specjalista pracy z rodziną	Wyższe magisterskie: pedagogika spec. opieka i wychowanie z profilaktyką społeczną
5.	■■■■	Specjalista pracy z rodziną	Studia magisterskie: pedagogika opiekuńczo - wychowawcza
6.	■■■■	Młodszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia licencjackie: pedagogika spec resocjalizacja Studia magisterskie: pedagogika spec. resocjalizacja
7.	■■■■	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej (do dnia 31.03.2016 r.)	Studia licencjackie: praca socjalna Studia magisterskie: pedagogika spec. pedagogika pracy z zarządzaniem zasobami ludzkimi Studia podyplomowe: Socjoterapia, trener warsztatu umiejętności psychospołecznych

Na dzień kontroli organizator rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie bydgoskim zatrudnił 1 koordynatora oraz 5 specjalistów pracy z rodziną, wykonujących zadania koordynatora.

Szczegółowej analizie poddano kwalifikacje koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i ustalono spełnianie wymogów zawartych w art. 78 oraz art. 79 ust. 3 i 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zatrudniony przez Dyrektora PCPR koordynator rodzinnej pieczy zastępczej wykonuje swoją pracę zgodnie z art. 79 ust. 2 ustawy w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy. Zakres obowiązków został podpisany przez strony oraz zawiera wszystkie zadania wynikające z art. 77 ust. 3 ustawy.

Przyjęto również wyjaśnienie Dyrektora PCPR w sprawie psychologa zatrudnionego przez Centrum i uznano spełnianie przez niego wymogów art. 42 ust 5 b ustawy.

III. Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 182 ust. 5, w związku z ust. 6 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy składał Zarządowi Powiatu coroczne sprawozdanie z działalności. Natomiast organizator, zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 przedstawiał Staroście i Radzie Powiatu sprawozdanie z efektów pracy. Aktualne sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie dotyczące pieczy zastępczej wraz z zestawieniem potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej, w tym sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zawiera dane na temat rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz uwzględnia zestawienie potrzeb w zakresie pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 182 ust. 5 ustawy. Sporządzony dokument zespół kontrolujący ocenił wysoko.

Uchwałą Rady Powiatu w Bydgoszczy Nr 433/XLII/14 z dnia 6 listopada 2014 r. przyjęty został do realizacji na terenie powiatu bydgoskiego Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017. Program zawiera charakterystykę rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy. Został w nim wytyczony cel główny, cele szczegółowe, a także opis realizacji celów. Przyjęty dokument nie zawiera jednak odniesienia do poprzedniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej, realizowanego w latach 2012-2014 w zakresie osiągnięcia spodziewanych rezultatów.

Wspomniane wyżej dokumenty, tj. sprawozdanie oraz program rozwoju pieczy znajdują się na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej PCPR w Bydgoszczy.

Ponadto kontrolującym został przedstawiony projekt Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020, którego przyjęcie zaplanowano na luty 2018 r.

IV. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

• Rodzinna piecza zastępcza.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, starosta prowadzi rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka. W myśl ww. artykułu ust. 5, do prowadzenia tego rejestru starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie. W powiecie bydgoskim, na podstawie załączonego już Upoważnienia Starosty (Dowód: akta kontroli str. 31-34), Dyrektor PCPR prowadziła taki rejestr, zawierający wszystkie dane wymienione w ustawie i dotyczące osób z terenu powiatu bydgoskiego. W dokumencie umieszczono także daty odbytych przez rodziców badań lekarskich i dostarczonych opinii psychologicznych na temat ich predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, co pozwala organizatorowi pieczy na terenie powiatu na bieżąco kontrolować terminowość realizacji zadań przez osoby zobowiązane do dostarczania dokumentów i co, w ocenie kontrolujących jest słuszną praktyką. Zbiór przekazywano, zgodnie z dyspozycją art. 46 ust. 4 ustawy, do właściwego sądu, jednak w grudniu 2017 r. zgłoszenia dokonał Dyrektor PCPR w Bydgoszczy, a nie Starosta Bydgoski, zobligowany do tego ww. przepisami ustawy o wspieraniu rodziny.

Podczas analizy zapisów w omawianym dokumencie stwierdzono, że w przypadku 1 rodziny niezawodowej (■■■■) przekroczono termin obowiązkowego aktualizowania opinii psychologicznych rodziców i w przypadku 1 rodzica z niezawodowej rodziny Państwa ■■■, straciło ważność zaświadczenie lekarskie. Terminy aktualizowania dokumentów określa art. 46 ust. 3 ustawy. Wyjaśnienia w tej sprawie złożyła Pani ■■■, dostarczając brakujące opinie rodziny ■■■, oraz pisemną informację specjalisty pracy z rodziną, iż w sprawie uzupełnienia braków przez ■■■■■ czynności nadal trwają.

Dane wrażliwe zawarte w Rejestrze zgłoszono do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z numerem 015041/12.

Zespół inspektorów został poinformowany, że w 2016 r. Powiat Bydgoski podpisał 5 porozumień dotyczących zwrotu kosztów pobytu dzieci, pochodzących z innych powiatów, a przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu bydgoskiego. W 2017 r. podpisano 8 takich dokumentów, a w 2018 jeden (08.01.2018 r.). Z kolei na temat dzieci pochodzących z terenu powiatu bydgoskiego poinformowano, że w innych powiatach

przebywało ich w 2016 roku 31, w 2017 r. było 28, a w dniu kontroli jest 27. W tej sprawie podpisano po 3 porozumienia w roku 2016 i 2017. Zgodnie z Oświadczeniem Dyrektora PCPR w Bydgoszczy na terenie powiatu w okresie objętym kontrolą na bieżąco realizowano orzeczenia sądów o umieszczeniu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej.

Na dzień 1 stycznia 2016 r. w powiecie bydgoskim funkcjonowało 6 zawodowych rodzin zastępczych dla 25 dzieci, w tym 2 rodziny pełniły funkcję pogotowia rodzinnego dla 8 dzieci i nie działały rodziny specjalistyczne. Opiekę nad 76 dzieci sprawowały 53 rodzin niezawodowe, a 85 dzieci przebywało pod opieką 66 rodzin spokrewnionych. W 3 rodzinnych domach dziecka (zwanych także RDD, domy) było w tym czasie 27 podopiecznych (Dowód: akta kontroli str. 74-75). Na dzień 1.01.2018 r. funkcjonowało 5 rodzin zastępczych zawodowych, zapewniających opiekę nad 15 dzieci, z czego 1 rodzina zawodowa pełniła funkcję pogotowia rodzinnego, opiekując się 2 dziećmi. W tym czasie, na terenie powiatu 51 rodzin niezawodowych miało pod opieką 71 dzieci, a 70 rodzin spokrewnionych – 90 dzieci. W 4 rodzinnych domach dziecka łącznie przebywało 34 wychowanków. Wszystkich umieszczeń dokonano zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy, tzn. na podstawie orzeczenia sądu. Dane statystyczne na temat zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu bydgoskiego oraz dodatkowe wyjaśnienia w sprawie wypowiedzenia umowy rodzinie pełniącej do 2016 roku funkcję pogotowia rodzinnego przedstawiła w formie pisemnej Dyrektor PCPR.

Kontrolujący poddali wycinkowemu sprawdzeniu i analizie dokumentację prowadzoną dla 19 rodzin spokrewnionych, 10 rodzin niezawodowych, 2 rodzin zastępczych zawodowych i 2 RDD, aktualnie funkcjonujących na terenie powiatu bydgoskiego.

Stwierdzono, że w procesie kwalifikacji rodzin do pełnienia funkcji rodziny zastępczej Centrum nie stosowało dodatkowych wewnętrznych procedur, a opierało się wprost na przepisach ustawy o wspieraniu rodziny. Przedstawiona do kontroli dokumentacja w tym zakresie potwierdzała przygotowaną przez Dyrektora PCPR tematyczną informację pisemną.

Kontrola indywidualnej dokumentacji niezawodowej rodziny zastępczej państwa ██████ wykazała, że akta prowadzone przez organizatora pieczy zawierały formalne potwierdzenie początkowej sytuacji prawnej małoletnich, przebywających pod opieką rodziny, tzn. było w nich Postanowienie sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej. Dalej znajdował się wniosek kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej o skierowanie ich na szkolenie, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy, a także dokumenty i informacje gromadzone przez organizatora w celu potwierdzenia spełniania przez środowisko warunków opisanych w art. 42 ust. 1-3 ww. ustawy i zbadania możliwości pozytywnego rozpatrzenia wniosku.

Wstępną akceptację kandydatów na rodziców zastępczych, umożliwiającą udział w szkoleniu na niezawodową rodzinę zastępczą, potwierdza zamieszczony w dokumentacji Protokół ze spotkania zespołu pracowników organizatora pieczy w sprawie kwalifikacji na szkolenie, a ukończenie kursu i odbycie praktyk, zrealizowane zgodnie z wymogiem § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej z dnia 9 grudnia 2011 r. (Dz.U. poz. 1620), dokumentują odpowiednie Zaświadczenia i Świadectwa. Akta uzupełnia wnioski rodziców i wydane na jego podstawie Zaświadczenia kwalifikacyjne, zgodne ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego z dnia 9 grudnia 2011 r. (Dz.U. poz. 1609). Dokumenty poświadczają właściwą realizację na terenie powiatu bydgoskiego zapisów art. 43, art. 44 ust. 1 oraz art. 45 przywoływanej wcześniej ustawy.

Podczas całego procesu tworzenia rodziny zastępczej PCPR współpracowało z sądem, który na bieżąco regulował sytuację prawną dzieci, przebywających w tym czasie w środowisku. W aktach rodziny umieszczano stosowną dokumentację.

Na podstawie badanej dokumentacji stwierdzono poprawny sposób kwalifikowania środowisk do sprawowania rodzinnych form pieczy zastępczej. Zwrócono jednak uwagę, iż w nielicznych przypadkach w dokumentach brakowało podpisu (np. „Kwestionariusz kandydata/kandydatów ...” bez podpisu pracownika sporządzającego Dowód: akta kontroli str. 109), a także, że opinia psychologiczna przygotowywana była wspólnie dla dwojga kandydatów (spokrewniona rodzina ■), chociaż art. 42 ust. 1 pkt 5b wymaga opinii indywidualnych dla każdego z nich.

Na temat realizacji zadań z art. 76 ust. 4 pkt. 3 i 4, spoczywających na organizatorze pieczy na terenie powiatu, tj. organizowania szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawania świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, Dyrektor PCPR w Bydgoszczy złożyła pisemne oświadczenie. Działania oceniono pozytywnie.

Podczas analizy treści dokumentów aktualnie funkcjonujących środowisk zastępczych, kontrolujący zauważyli, iż niektóre rodziny spokrewnione (w tym rodziny utworzone w 2015 r. przez małżeństwo ■ oraz p. ■.) posiadają formalne potwierdzenia ukończenia szkoleń, opisanych w art. 44 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny, dopiero z 2017 roku, tj. po ponad rocznym wypełnianiu swojej funkcji.

W ocenie inspektorów okres między podjęciem obowiązków rodziny zastępczej i szkoleniem - w tych przypadkach - był zbyt długi.

W rozmowie z Dyrektorem PCPR zespół kontrolujący został poinformowany, że rodziny przez cały czas brały udział w tematycznych spotkaniach i konsultacjach, ale przed 2017 r. nie zawsze potwierdzano szkolenia formalnymi dokumentami dla rodzin.

Podczas kontroli stwierdzono, iż w dokumentacji rodzin nie ma potwierdzeń, dokonanych przez rodziców zastępczych, że wyrażają oni zgodę na przyjęcie konkretnego dziecka, czego wymaga art. 36 ustawy. W powiecie bydgoskim uznano, że w przypadku rodzin spokrewnionych i niezawodowych takie zgody wyrażane są poprzez złożenie do sądu wniosku o powierzenie pieczy zastępczej, natomiast od osób prowadzących zawodowe rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, wystarczy odebranie zgody wyrażonej ustnie. Praktykowano informowanie o takiej sytuacji np. poprzez notatkę służbową pracownika. Pisemne wyjaśnienia w tej sprawie złożyła Dyrektor PCPR.

W ocenie kontrolujących wtedy, kiedy postępowanie toczy się przed sądem na wniosek rodziny dotyczący konkretnego dziecka i skutkiem postępowania jest umieszczenie tego dziecka u wnioskujących, można traktować, że zgodę na takie rozwiązanie wyrazili rodzice. Jednak w sytuacji umieszczania dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych (poza pełniącymi funkcję pogotowia rodzinnego, które tylko zgodnie z art. 58 ust. 2 ustawy mogą odmówić przyjęcia dziecka) i rodzinnych domach dziecka należy zadbać o dokument, który potwierdzi prawidłową realizację przywołanego wyżej art. 36 ustawy, tzn. umieszczenie dzieci po uprzednim uzyskaniu na to zgody rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Ważnym jest też, żeby w sytuacji pełnienia funkcji przez współmałżonków, oboje takiej zgody udzielili.

Zgodnie z art. 54 ust. 4, art. 55 ust. 1, art. 62 ust. 2a ustawy Dyrektor PCPR z upoważnienia Starosty Bydgoskiego podpisywała umowy o prowadzenie zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka funkcjonujących na terenie powiatu bydgoskiego. W Umowach znajdują się wszystkie elementy, wymagane przepisami odpowiednio art. 54 przy umowach z zawodowymi rodzinami zastępczymi i art. 62 ustawy przy umowach z osobami prowadzącymi rodzinne domy dziecka. Dokumenty aktualizowano, podpisując do nich stosowne aneksy.

W roku 2017 na terenie powiatu z rodziną █████ zawarto umowę o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej. Wcześniej rodzina pełniła taką rolę na terenie innego powiatu. Kontrolujący sprawdzili m.in., że w ramach procedury powoływania rodziny, środowisko złożyło wnioski do Dyrektora PCPR o powierzenie funkcji zawodowej rodziny zastępczej na terenie powiatu bydgoskiego, pracownik organizatora pieczy wypełnił z kandydatami opracowany „Kwestionariusz ...” i „Kartę rodziny zastępczej”, w dniu podpisywania umowy rodzina posiadała aktualną opinię psychologiczną i badania lekarskie, a dodatkowo dysponowała Protokołem z dokonanej w lutym 2017 r. oceny rodziny, przeprowadzonej przez organizatora pieczy w powiecie, w którym rodzina poprzednio była zatrudniona.

Od 30 marca 2016 r. w powiecie świadczy usługi zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, prowadzona przez █████. Umowę podpisano po tym, jak wygasła Umowa wcześniejsza, zawarta z █████ Zgodnie z przedstawioną dokumentacją, powodem zmiany było niespełnianie przez █████ jednego z warunków, określonych w art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny, pozwalających pełnić funkcję rodziny zastępczej. Organizator na wniosek █████ podpisał nową Umowę █████ zaktualizował wiedzę na temat sytuacji █████, potwierdzając, że █████ nie zgłasza sprzeciwu wobec umowy zawieranej z █████. Dodatkowo kontrolujący sprawdzili, że osoba aktualnie pełniąca funkcję rodziny zastępczej posiada wymagane przygotowanie formalne, niezbędne badania lekarskie oraz opinię pedagogiczną i psychologiczną.

Zgodnie z art. 41 ust. 1 rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim. Sytuacja, kiedy funkcję rodziny zastępczej powierza się wyłącznie jednemu z małżonków, którzy prowadzą wspólne gospodarstwo domowe i drugie z małżonków ma bezpośredni wpływ na życie w rodzinie, jest prawnie dopuszczalna, ale akceptowalna tylko w zdarzeniach jednostkowych, uzasadnionych wyłącznie taką możliwością niesienia pomocy dziecku. O konieczności wybranego rozwiązania muszą stanowić wyjątkowe okoliczności, ponieważ tworzona w ten sposób rzeczywistość mija się z podstawowym założeniem przy powoływaniu rodzin zastępczych, tzn., że mają one stanowić dla dziecka namiastkę dobrze funkcjonującej rodziny naturalnej.

W przypadku rodziny zastępczej, prowadzonej na terenie powiatu bydgoskiego przez █████ zespół kontrolujący, po analizie zgromadzonej w sprawie dokumentacji i rozmowie z Dyrektorem PCPR w Bydgoszczy, pozytywnie ocenił tematyczne działania Organu, uznając za uzasadnione powołanie wyłącznie █████ na rodzinę zastępczą.

Spośród 4 funkcjonujących na terenie powiatu rodzinnych domów dziecka 2 umowy wygasają w lipcu 2018 r., jedna w styczniu 2020 roku i jedna została podpisana w lipcu 2017 r. (Dowód: akta kontroli str. 74). W trakcie kontroli sprawdzono kwalifikacje osób prowadzących RDD oraz tryb powoływania rodzinnego domu dziecka w 2017 r. Inspektorzy potwierdzili przygotowanie formalne wszystkich prowadzących domy oraz posiadanie przez nich aktualnych badań lekarskich i wymaganych opinii psychologicznych. Rodzina państwa █████, prowadzących RDD od lipca 2017 roku, przy podpisaniu umowy spełniała warunki, o których

mowa w art. 61a ustawy, w aktach - oprócz Umowy i Aneksów do niej - znajdowały się m.in.: Wniosek rodziny o zawarcie stosownej umowy i dokumenty, potwierdzające prawidłową realizację art. 70 ustawy, tzn. uzyskanie zgody na kontynuowanie zatrudnienia przez osobę, której przysługuje wynagrodzenie z tytułu prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Po analizie przedstawionego materiału kontrolujący nie stwierdzili w nim nieprawidłowości.

Art. 57 oraz art. 64 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określają zasady i warunki konieczne do spełnienia podczas zatrudniania osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i w pracach gospodarskich. Na terenie powiatu bydgoskiego uprawnione rodziny oraz rodzinne domy dziecka korzystały z takiej możliwości wsparcia. Umowy z upoważnienia Starosty podpisywała Dyrektor PCPR, po uprzednim przyjęciu wniosku rodziny oraz oświadczeń osoby wskazanej do pomocy.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji zespół kontrolujący realizację zadania ocenił pozytywnie.

W roku 2016 na terenie powiatu bydgoskiego funkcjonowała 1 rodzina pomocowa, co było spowodowane koniecznością zapewnienia opieki dziecku, przyjętemu do rodzinnego domu dziecka na dzień przed planowym wyjazdem wakacyjnym rdd. W 2017 r. pełnienie funkcji powierzono 2 rodzinom, kiedy zastępcza rodzina zawodowa i prowadzący rodzinny dom dziecka przebywali na wypoczynku letnim. W kwestii rodzin pomocowych kontrolujący przyjęli od Dyrektora PCPR pisemne oświadczenie i skontrolowali udostępnioną dokumentację.

Stwierdzono, że środowiska zastępcze informowały organizatora pieczy na terenie powiatu o planowanych terminach czasowego niesprawowania opieki (art. 69 ust. 3 ustawy), rodziny pomocowe spełniały wymagania z art. 70 ustawy, a Dyrektor PCPR z upoważnienia Starosty Bydgoskiego informował sąd o zawartych umowach, jak wymaga tego art. 75 ust. 3 ww. ustawy. Podpisywane Umowy o umieszczeniu dzieci w rodzinach pomocowych zawierały wszystkie elementy z art. 75 ust. 2.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność w pieczy zastępczej i spełniają dodatkowe warunki określone w art. 37 ust. 2 cytowanej ustawy. W rodzinnym domu dziecka, tak opisanych podopiecznych w tym samym czasie może przebywać nie więcej niż 8 (art. 61 ust.1 ustawy). Zarówno w rodzinach zastępczych, jak i w rodzinnych domach dziecka, w razie konieczności umieszczenia rodzeństwa, po uzyskaniu zgody osób sprawujących pieczę i pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, w myśl art. 53 ust. 2 dla rodzin i art. 61 ust. 2 ustawy dla rodzinnych domów dziecka, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

Kontrolujący stwierdzili, że na terenie powiatu bydgoskiego w okresie poddanym kontroli miała miejsce sytuacja umieszczenia dzieci ponad limit ustalony ustawą. W dokumentach sprawdzanego przypadku znajdowała się pozytywna opinia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, wydana w związku z koniecznością umieszczenia większej liczby dzieci, Notatka służbowa na temat ustnie wyrażanej zgody rodziców na przyjęcie dziecka, ale sytuacje nie dotyczyła przekroczenia określonych standardów na skutek konieczności umieszczenia rodzeństwa, co zgodnie z ustawą jest jedynym czynnikiem, który uzasadnia takie działania (np.: zawodowa rodzina zastępcza X. w sierpniu 2017 r.).

Podczas czynności kontrolnych zbadano wykonywanie zapisów art. 83 i 84 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. przyznawanie dofinansowań, świadczeń i środków finansowych dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. Dane statystyczne na ten temat przedstawiła w Protokole przyjęcia wyjaśnień Dyrektor PCPR.

W kontrolowanym powiecie realizacji ww. zapisów dokonuje się, korzystając wprost z ustawy oraz Umów z zawodowymi rodzinami zastępczymi i prowadzącymi RDD. W tym zakresie nie ma dodatkowej wewnętrznej procedury, szczegółowo regulującej procesy. W aktach rodzin są wnioski osób ubiegających się o dotacje i zwroty kosztów (zgodnie z art. 88 ust.1 ustawy), obowiązkowe opinie organizatora pieczy przy przyznawaniu środków z art. 83 ust. 3a, dodatkowe informacje z oględzin przy rozpatrywaniu wniosku o pokrycie niezbędnych wydatków na podstawie ww. art. i ustawy ust. 1 pkt 2a oraz wydane w sprawach Decyzje.

Zgodnie z art. 128 ustawy o wspieraniu rodziny, organizator rodzinnej pieczy zastępczej ocenia rodzinę zastępczą oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka. Pierwszej oceny dokonuje nie później niż przed upływem roku od umieszczenia w nich pierwszego dziecka, kolejnej po upływie roku od pierwszej oceny, a następnych nie rzadziej niż co 3 lata, do czego zobowiązuje art. 134 ust. 1 i 2 ustawy. Ocenie podlegają predyspozycje do pełnienia powierzonych funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinnego domu dziecka oraz jakość dotychczas wykonywanej pracy (art. 132 ww. ustawy), przy konsultacji co najmniej z koordynatorem rodzinnej pieczy oraz asystentem rodziny pracującym z rodziną dziecka (art. 133 ustawy). Kontrolujący sprawdzili, że organizator pieczy w powiecie bydgoskim przestrzegał terminów wyznaczonych przez ustawę do przeprowadzania ocen (nieznaczne opóźnienie stwierdzono u rodziny spokrewnionej [REDACTED]) i w protokołach z posiedzenia zespołu w 2017 roku jest przedstawione stanowisko oceniających w sprawie predyspozycji oraz jakości wykonywanej przez środowisko pracy. Do protokołów dołączano pisemne opinie koordynatora lub specjalisty, który wykonywał zadania koordynatora wobec ocenianej rodziny lub RDD, ale nie zawsze umieszczano informację na temat konsultacji z asystentem rodziny biologicznej dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Kontrola realizacji przez PCPR zapisów art. 38a ww. ustawy, tj. gromadzenia i przekazywania środowiskom zastępczym informacji i dokumentów wymienionych w przywołanym art. ustawy, wykazała, że na terenie powiatu sprawnie realizowany jest zapis o gromadzeniu informacji oraz dokumentów na temat dziecka umieszczanego w pieczy, ale często brak potwierdzenia posiadania tych dokumentów przez osoby sprawujące pieczę zastępczą (np. rodzina niezawodowa dla [REDACTED]) PCPR w ramach pozyskiwania informacji i dokumentów kontaktowało się z terenowymi urzędami i instytucjami, dbało o przygotowanie we współpracy z PP-P w Koronowie opinii psychologiczno-pedagogicznych dzieci.

W rozmowie z Dyrektorem PCPR ustalono, że problem braku potwierdzeń posiadania dokumentów dotyczy głównie rodzin zastępczych spokrewnionych lub niezawodowych, w których dzieci przebywały przed orzeczeniem sądu o powołaniu rodziny zastępczej, i z których PCPR najczęściej czerpało posiadaną wiedzę. Sytuację omówiono i ustalono, że pisemnego potwierdzenia posiadania dokumentów z art. 38 a dokonywać będą wszystkie środowiska zastępcze.

W rozmowie z Dyrektorem poruszono także kwestię Opinii, przygotowywanych przez Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Koronowie, zastępujących diagnozy psychofizyczne dzieci, o których mowa w art. 38a ust. 1 pkt 7. W ocenie kontrolujących praktyka jest słuszna, jednak zwrócono uwagę, że dokument przygotowywany jest dla dziecka w roli ucznia i głównie pod tym kątem omawia jego właściwości, zbyt mało odnosząc się do innych obszarów życia.

Na podstawie analizy przekazanej dokumentacji inspektorzy wysoko ocenili działania PCPR w Bydgoszczy, dotyczące przepustkowania dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych. Przed zaopiniowaniem wniosku o urlopowanie Centrum występowało o ocenę sytuacji rodziców do instytucji terenowych oraz konsultowało się z rodziną zastępczą, która współpracowała z rodziną biologiczną i na bieżąco prowadziła w formie pisemnej rejestr wzajemnych kontaktów. Przy oddawaniu dziecka pod opiekę rodziców, dokonywano protokolarnego przekazania wyposażenia i dokumentów dziecka.

Rodziny zastępcze zawodowe i prowadzący rodzinne domy dziecka, na podstawie art. 51 ustawy o wspieraniu rodziny, są obowiązani do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji m.in. przez udział w szkoleniach, a organizator pieczy zastępczej na terenie powiatu zgodnie z postanowieniem art. 76 ust. 4 pkt 5 ww. ustawy, ma zapewnić takie szkolenia. O realizacji przytoczonego wyżej obowiązku na terenie powiatu bydgoskiego w latach 2016 i 2017, kontrolujący przyjęli od Dyrektora PCPR oświadczenie pisemne (Dowód: akta kontroli str. 131-135).

Kontrolujący poddali analizie także dokumentację dotyczącą dziecka, w tym Plany Pomocy Dziecku (zwane dalej planami, PPD) oraz ich modyfikacje. Sprawdzeniu podlegały PPD m.in. dla małoletnich [REDAKTOWANE]. W trakcie oceny badanego materiału stwierdzono, że prowadzono formularz pt.: „Plan pomocy dziecku”, jednak zaniechano umieszczenia w nim wielu istotnych elementów świadczących o pracy planowej, a niektóre z umieszczonych były tak ogólne, że dla planowania indywidualnej pomocy nie miały żadnego praktycznego znaczenia (np.: zadanie dla rodziców zastępczych: „dbałość o rozwój psychofizyczny, emocjonalny, społeczny” – m.in. u małoletnich: [REDAKTOWANE], czy termin realizacji dla wszystkich zadań i realizatorów: „W trakcie pobytu dziecka w pieczy zastępczej” – m.in. u małoletnich: [REDAKTOWANE]). Przedstawione do kontroli dokumenty często nie zawierały żadnych danych dziecka poza jego imieniem i nazwiskiem, nie było w nich daty opracowania, informacji na temat stanu początkowego (choćby ogólnych) i zakładanych celów, które powinny kierkować wszystkie działania planowe krótko i długoterminowe. W rubryce „Realizator” wyznaczano zadania dla rodziny zastępczej, ośrodka pomocy społecznej i organizatora, po czym co jakiś czas dokonywano tu dodatkowych wpisów (brak dat przy zmianach lub opisu okoliczności uzasadniających je), bez potwierdzenia, że realizator w ogóle wie o zadaniu. Rubryka „Termin realizacji” najczęściej zawierała wpis o realizacji zadania mającej trwać przez cały okres pobytu dziecka w pieczy lub pozostawała pusta (np. u małoletnich [REDAKTOWANE]), a w rubryce „Ocena rezultatów” znajdowały się uwagi na temat bieżącej realizacji zadań.

Sprawą modyfikacji „Planów pomocy dziecku” zajmowano się zgodnie z art. 129 pkt 3 ustawy i „Protokołem ...”, o którym będzie mowa niżej, w czasie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej na terenie powiatu bydgoskiego.

W aktach znaleziono jeden dokument na druku „Planu pomocy dziecku” z dopiskiem „modyfikacja ...”, który podobnie jak sam „Plan ...” zawierał przede wszystkim ogólniki (zadania w postaci np.: „stosowanie zaleceń PPP”, „kontakt ze szkołą”, „pomoc w uzupełnianiu wniosków do sądu”), termin realizacji zadań ustalał na cały okres przebywania dziecka w pieczy (w tym np. złożenie wniosku o pozbawienie władzy rodzicielskiej), ale jednocześnie miał już zapełnioną rubrykę dotyczącą rezultatów działań.

W ocenie zespołu kontrolującego zmiany wymaga przygotowywanie PPD i sposób dokumentowania udzielanej na jego podstawie pomocy konkretnemu dziecku. Plan, poprzedzony oceną aktualnej sytuacji osobistej dziecka, zawierający informacje o celach podejmowanej pracy, proponowanych sposobach i środkach ich osiągnięcia, ograniczony konkretnymi terminami realizacji oraz uzupełniany o bieżące uwagi i analizy oraz uzasadnione

modyfikacje w każdym z zaplanowanych elementów, dodatkowo opracowany z osobami wymienionymi w art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy, z pewnością świadczyłby o właściwej realizacji tego zadania.

Analizując wykonywanie zapisu art. 47 ust.5 oraz art. 131 ustawy inspektorzy ustalili, że PCPR w Bydgoszczy jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej poprawnie wykonuje opisane tam obowiązki, tzn. po dokonaniu oceny dziecka w przewidzianych terminach, przygotowuje dokument pt.: „Informacja o sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz sytuacji rodziny dziecka w okresie ...”, a następnie wraz z pismem przewodnim, zawierającym opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, przekazuje go do właściwego sądu.

Aktualna forma współpracy z sądami w ww. zakresie obowiązuje od 2017 r., po przeprowadzonej ewaluacji wcześniejszego dokumentu, który także spełniał wymogi, ale często był znacznie obszerniejszy.

Kontrolowana dokumentacja dotycząca oceny sytuacji dziecka składała się przede wszystkim z „Protokołu z posiedzenia w sprawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka”, „Karty informacyjnej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej” oraz pisemnych opinii i informacji na temat dziecka i jego rodziny biologicznej. Na podstawie zapisów w przedstawionej dokumentacji potwierdzono, że organizator pieczy zastępczej na terenie powiatu bydgoskiego w trakcie dokonywania oceny realizował cele, określone w art. 129 ustawy o wspieraniu rodziny. Protokoły z posiedzeń zawierały m.in. informacje o zapoznaniu się z aktualną sytuacją dziecka, ze stosowanymi metodami pracy i kończyły je wnioski z analiz, a obecność na spotkaniach potwierdzano podpisami przy wymienionej funkcji, pełnionej przez osobę obecną.

„Karta informacyjna dziecka...” jest dokumentem wewnętrznym i prowadzi ją osoba, opiekująca się środowiskiem zastępczym z ramienia organizatora pieczy indywidualnie dla każdego dziecka. Informacje są tam aktualizowane na bieżąco w okresach między ocenami sytuacji dziecka i podsumowywane na spotkaniach zespołów. Arkusz jest szczegółowy, opisuje 17 wyróżnionych obszarów, w tym informacje uzyskane ze szkoły, od asystenta rodziny lub właściwego ośrodka pomocy społecznej i zawiera rejestr wizyt pracownika w rodzinie zastępczej.

Kontrolujący zwrócili uwagę, że po X punkcie dokument podpisują (uprzedzone o odpowiedzialności za poświadczanie nieprawdy lub zatajenie prawdy) osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej. Stwierdzono jednak, że później dokonywane są przez pracowników PCPR wpisy do rubryk, poprzedzających punkt X, uniemożliwiając czasem ustalenie, co podpisał rodzic zastępczy. Dodatkowym utrudnieniem jest brak dat przy informacjach o poprzednich ocenach (np. [REDACTED]), przy podpisach rodziców ([REDACTED]) i przy dokonywanych aktualizacjach ([REDACTED]). Poza powyższymi uwagami narzędzie zostało ocenione wysoko.

W okresie poddanym kontroli PCPR w Bydgoszczy, jako organizator pieczy zastępczej na terenie powiatu, zabiegało o poprawną realizację zapisów art. 130 ust.1 i 2 ustawy, tzn. na posiedzenia w sprawie oceny sytuacji dziecka zapraszało wymienione tam osoby i instytucje.

Realizację art. 4a ustawy o wspieraniu rodziny, tj. realizację obowiązku wysłuchania niektórych dzieci szczególnie w sytuacjach wymienionych w przywołanym art., kontrolujący ocenili pozytywnie, kiedy dotyczyło to dzieci kwalifikowanych do przysposobienia, natomiast zwrócili uwagę na błędy i braki w dokumentacji dotyczącej obowiązku wysłuchania dziecka przy dokonywaniu oceny jego okresowej sytuacji. Zgodnie z informacją otrzymaną od Dyrektora PCPR i Kierownika Działu Pieczy Zastępczej, wysłuchania dokumentuje się przede wszystkim w części XI „Karty informacyjnej dziecka umieszczonego w rodzinie

zastępczej”, zatytułowanej „Informacje, wynikające z rozmowy z dzieckiem” (Dowód: akta kontroli str. 309). Zespół kontrolujący poddał analizie zapisy m.in. u dzieci [REDAKTOWANE]. Stwierdzono, że niektóre notatki nie były datowane, brakowało pod nimi podpisów osób ich dokonujących, a wiele informacji stanowiło raczej opinię sporządzającego lub opis zastanej sytuacji niż informację z wysłuchania dziecka (np.: „Dziecko bardzo ładnie, czysto ubrane”, „nie sprawia trudności wychowawczych”, „Dziewczynka bardzo otwarta, chętnie rozmawiała i odpowiadała na zadawane pytania”, „chodzi na SKS i kółko muzyczne”, czy „podczas wizyty dziecko było w szkole”).

W toku podjętych czynności poddano analizie wypełnianie przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej obowiązku wynikającego z art. 47 ust. 7 ustawy, tzn.: składania wniosku o wszczęcie z urzędu postępowania w sprawie wydania zarządzeń celem uregulowania sytuacji dziecka, gdy od jego umieszczenia w pieczy zastępczej upłynęło 18 miesięcy. Na podstawie badanej dokumentacji kontrolujący potwierdzili właściwe wywiązywanie się PCPR z zadania.

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny, kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie nie został przydzielony asystent rodziny - po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych. Kierownik jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok. Dyrektor PCPR w Bydgoszczy, podejmuje działania w tym zakresie.

W 2016 r. skierowano 18 pozwów o alimenty dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, z czego w 11 przypadkach zasądzone alimenty, 5 spraw umorzono, 1 sprawa jest w toku i w 1 przypadku alimentów nie zasądzone. Centrum w 2017 roku skierowało 15 pozwów o ustalenie alimentów, z czego 5 powództw zakończyło się przyznaniem alimentów, 1 umorzono, 1 odroczone, a 8 postępowań jest w toku. W 2018 r. do dnia kontroli złożono 10 pozwów i wszystkie sprawy trwają. Pisemną informację na temat podejmowanych działań w tym obszarze oraz dochodzenia świadczeń alimentacyjnych od rodziców dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w powiecie, przekazała Dyrektor PCPR.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, wykonując zapis art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy, współpracuje z Kujawsko-Pomorskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Toruniu, Oddział w Bydgoszczy, ul. Karpacka 31.

W przypadku dzieci, zgłoszonych przez PCPR w myśl art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy, do Ośrodka wraz ze zgłoszeniem przekazywano pełną dokumentację wymienioną w art. 139a ustawy. Ośrodek, po posiedzeniu w sprawie kwalifikacji do przysposobienia krajowego, przekazywał do Centrum dokument potwierdzający kwalifikację lub odmowę zakwalifikowania dziecka do przysposobienia, wydaną przez Komisję Kwalifikacyjną. Proces ten kontrolujący szczegółowo przeanalizowali na podstawie akt [REDAKTOWANE] i jego przebieg ocenili pozytywnie.

Ilościowe dane na temat realizacji zadań wobec dzieci z uregulowaną sytuacją prawną przedstawiła w pisemnym wyjaśnieniu Dyrektor PCPR.

• **Institutionalna forma pieczy zastępczej**

W powiecie bydgoskim funkcjonują 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze: Nr 1 w Trzemiętowie, Nr 2, Nr 3 i Nr 4 w Karolewie. Zgodnie z danymi przekazanymi do Rejestru wolnych miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w województwie kujawsko-pomorskim, na dzień 01.01.2018 r. powiat dysponował 17 wolnymi miejscami w prowadzonych przez siebie placówkach. W latach 2016, 2017 oraz do 16.01.2018 r. w pieczy

instytucjonalnej na terenie powiatu nie przebywało żadne dziecko spoza terenu powiatu. W roku 2016 i 2017 poza terenem powiatu bydgoskiego przebywało 9 dzieci pochodzących z terenu powiatu, a według stanu na dzień 16.01.2018 r. było ich 8. Szczegółowe dane na temat dzieci z terenu powiatu bydgoskiego, przebywających w pieczy instytucjonalnej poza własnym powiatem, przedstawiła Dyrektor PCPR w Protokole przyjęcia wyjaśnień.

V. Tworzenie warunków do powstawania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, rodzin pomocowych.

PCPR w Bydgoszczy promuje ideę rodzicielstwa zastępczego, realizując zapis art. 180 pkt 4 ustawy. Na stronach internetowych oraz portalu społecznościowym zamieszczane były informacje w sprawie pozyskiwania kandydatów na rodziców zastępczych. Ponadto w siedzibie PCPR umieszczano plakaty promujące ideę rodzicielstwa zastępczego. Pracownicy PCPR podczas dożynek powiatowo-gminnych propagowali ideę rodzicielstwa zastępczego, rozdawali ulotki, udzielali informacji na temat funkcjonowania rodzin zastępczych, podnosząc w ten sposób poziom wiedzy społeczeństwa na temat rodzicielstwa zastępczego.

Szczegółowe informacje na temat tworzenia warunków do powstawania rodzin zastępczych na terenie powiatu bydgoskiego przekazała Dyrektor PCPR w formie pisemnej.

VI. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez organizowanie specjalistycznego poradnictwa, pomocy wolontariuszy.

Realizując zadania z art. 76 ust. 4 pkt 14 ustawy o wspieraniu rodziny, w roku 2016 i 2017 organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewniał rodzicom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka możliwość korzystania z porad. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy prowadzi punkt specjalistycznego poradnictwa, który jest wpisany do prowadzonego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego Rejestru Jednostek Specjalistycznego Poradnictwa pod nr 15. W ramach poradnictwa specjalistycznego udzielono:

- w 2016 r. – 125 porad 57 rodzinom,
- w 2017 r. – 194 porad 74 rodzinom.

Ponadto w ramach działalności PCPR realizowano projekt „Rodzina w Centrum”.

Szczegółowe informacje na temat realizowanego wsparcia i danych statystycznych udzieliła Dyrektor PCPR w Protokole przyjęcia wyjaśnień.

VII. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz powoływanie centrów do obsługi placówek opiekuńczo- wychowawczych.

Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora PCPR, na terenie powiatu bydgoskiego nie funkcjonuje żadna placówka wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.

Na terenie powiatu zostało natomiast powołane Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych z siedzibą w Karolewie.

VIII. Działalność koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Dokumentacja koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jest prowadzona w sposób szczegółowy. Ustalono, że przed rozpoczęciem pracy z rodziną sporządzana była karta rodziny zastępczej, zawierająca dane personalne rodziny, warunki mieszkaniowe, informacje o dzieciach umieszczonych w pieczy. Dla podopiecznego tworzona była „Karta dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej”, zawierająca najważniejsze informacje o dziecku

i aktualizowana od jednej oceny sytuacji dziecka do kolejnej (opisana wyżej, Dowód: akta kontroli str. 305-314). Wizyty koordynatora odnotowywane były w kartach rodziny zastępczej, w formie okolicznościowych notatek służbowych, a także w elektronicznej bazie danych. Skontrolowana dokumentacja potwierdza częsty i regularny kontakt koordynatora z rodzinami zastępczymi.

Zatrudniony koordynator oraz specjaliści pracy z rodziną wykonujący zadania koordynatora na bieżąco uzupełniali elektroniczną bazę danych na temat rodziny zastępczej i dziecka, pozostającego pod jej opieką. W zbiorze odnotowywane były, poza wizytami pracownika w środowisku, również kontakty ze szkołą i Ośrodkami Pomocy Społecznej. Funkcjonująca baza informacji z pewnością przyczynia się do usprawnienia pracy oraz ułatwia sprawowanie bieżącego nadzoru przez Dyrektora Centrum i Kierownika Działu.

Zgodnie z art. 77 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką więcej niż 15 rodzin zastępczych. Z oświadczenia Dyrektora PCPR wynika, że koordynator [REDAKTOWANE] w dniu kontroli sprawowała opiekę nad 14 rodzinami, natomiast specjaliści pracy z rodziną kolejno nad: 39, 38 oraz 43 rodzinami zastępczymi.

Analiza dokumentacji prowadzonej przez koordynatora potwierdza realizację na terenie powiatu bydgoskiego zadania wynikającego z art. 77 ust. 1 ustawy, stanowiącego, że rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmowane są, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

PCPR w Bydgoszczy przydzielając rodzinie koordynatora praktykowało, że w przypadku nowopowstałych środowisk, Kierownik Działu wraz ze specjalistą pracy z rodziną odpowiedzialnym za dany rejon udawali się do miejsca zamieszkania rodziny w celu poinformowania o przysługujących jej uprawnieniach. W przypadku, kiedy rodzina wyraziła wolę objęcia opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, na kolejne spotkanie jechał znany już rodzinie specjalista wraz z koordynatorem. Podczas rozmowy rodzina była zapoznawana z zasadami pracy koordynatora i podejmowała decyzję o chęci bądź odmowie współpracy. W przypadku wyrażenia chęci współpracy rodzice zastępczy składali stosowny wniosek, czego konsekwencją było przydzielenie koordynatora. Rodzina zastępcza otrzymywała również informację o możliwości rezygnacji z opieki koordynatora, co było jednoznaczne z podjęciem współpracy ze specjalistą pracy z rodziną. W przypadku, gdy w już funkcjonującej rodzinie pojawiały się przesłanki, które wskazywały na potrzebę zintensyfikowania pracy z rodziną w celu przezwyciężenia kryzysu (np. trudności dotyczące dziecka lub samej rodziny, konflikty z rodzicami biologicznymi) proponowane było wsparcie koordynatora. Rodzina zastępcza w każdym momencie mogła wystąpić z wnioskiem o objęcie opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W myśl z art. 77 ust. 3 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny, koordynator sporządza sprawozdanie z efektów pracy za miniony rok i przedkłada je organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej. Aktualne sprawozdania koordynatora w powiecie bydgoskim za 2016 oraz 2017 r. opracowane zostały w sposób bardzo szczegółowy. Przedstawione dokumenty zespół kontrolujący ocenił wysoko.

Ponadto zatrudniony koordynator przedstawiał Dyrektorowi PCPR miesięczne sprawozdania z wykonywanych zadań wobec poszczególnych rodzin, zawierające opis zadania, terminy wizyt w środowiskach oraz uwagi. W części końcowej dokumentu umieszczał inne zadania realizowane w ramach swoich obowiązków w opisywanym miesiącu.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w okresie objętym kontrolą, podnosiła swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach i systematyczne samokształcenie (zgodnie z art. 77 ust. 5 ustawy). Pani [REDAKTOWANE] uczestniczyła m.in. w szkoleniach z zakresu przemocy

w rodzinie oraz w warsztacie dotyczącym zachowań trudnych u dzieci, samokształcenie prowadziła w formie studiowania wybranych pozycji książkowych.

IX. Finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych na jego terenie lub na terenie innego powiatu.

PCPR po otrzymaniu postanowienia sądu o utworzeniu rodziny zastępczej podejmowało działania mające na celu ich finansowe wsparcie. Zgodnie z art. 80 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny, Centrum udzielało rodzinom zastępczym świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka w wysokości 660 zł miesięcznie w rodzinie zastępczej spokrewnionej, a w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej lub niezawodowej oraz rodzinnym domu dziecka - 1000 zł miesięcznie.

Ponadto na wniosek rodziny zastępczej, zgodnie z art. 88 ust. 1 ww. ustawy, PCPR przyznawało świadczenia i dodatki, o których mowa w art. 81 i 83 ustawy. Zgodnie z obowiązującymi od 1 kwietnia 2016 r. przepisami znowelizowanej ustawy o wspieraniu rodziny, wprowadzonymi ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, rodzinie zastępczej do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, na każde dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia przyznano dodatek w wysokości 500 zł miesięcznie, zwany „dodatkiem wychowawczym”.

PCPR w Bydgoszczy wypłaciło w 2016 r. dodatek wychowawczy na łączną kwotę 784 013,08 zł, natomiast w 2017 r. dodatek wychowawczy opiewał na kwotę 1 031 427,09 zł. W 2018 r. do dnia kontroli wypłacono z tego tytułu 370,96 zł.

W 2016 r. na terenie powiatu bydgoskiego funkcjonowało 145 rodzin zastępczych, w których przebywało 240 dzieci (77 rodzin zastępczych spokrewnionych dla 107 dzieci, 59 rodzin zastępczych niezawodowych dla 91 dzieci, 6 rodzin zawodowych dla 19 dzieci oraz 3 RDD dla 23 dzieci). Kwota wypłaconej pomocy pieniężnej dla tych rodzin wraz z dodatkiem na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka w 2016 r. wyniosła 2.355.426,28 zł.

Ponadto w 2016 r. sfinansowano pobyt 31 wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów na łączną kwotę 338.105,00 zł. Na utrzymanie 56 wychowanków pochodzących z innych powiatów, powiat bydgoski otrzymał zwrot w wysokości 664.781,75 zł.

W 2017 r. na terenie powiatu bydgoskiego funkcjonowało natomiast 138 rodzin zastępczych, w których przebywało 246 dzieci. Kwota wypłaconej pomocy pieniężnej dla tych rodzin wraz z dodatkiem na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka w 2017 r. wyniosła 2.296.322,54 zł.

W 2018 r. do dnia kontroli wydatkowano łącznie kwotę 2.386,34 zł.

Ponadto w 2017 r. sfinansowano pobyt 29 wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów na łączną kwotę 328.575,88 zł. Na utrzymanie 60 wychowanków pochodzących z innych powiatów, powiat bydgoski otrzymał zwrot w wysokości 724.049,20 zł.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w okresie objętym kontrolą przebywało 9 wychowanków, na utrzymanie których wydatkowano łączną kwotę 629.570,92 zł, natomiast w placówkach funkcjonujących na terenie powiatu bydgoskiego nie przebywały dzieci pochodzące z terenu innych powiatów.

X. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych, o których mowa w art. 180 pkt 14 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sprawozdań rzeczowo – finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz.U. z 2016 r. poz. 213).

W okresie poddanym kontroli PCPR w Bydgoszczy sporządzało z zachowaniem wymaganego terminu, sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za okres:

- od 1 stycznia do 30 czerwca 2016 r. - przekazane zostało do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniu 28 lipca 2016 r.,
- od 1 lipca do 31 grudnia 2016 r. - przekazane zostało do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniu 30 stycznia 2017 r.,
- od 1 stycznia do 30 czerwca 2017 r. - przekazane zostało do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniu 28 lipca 2017 r.,
- od 1 lipca do 31 grudnia 2017 r. – przekazane zostało do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniu 31 stycznia 2018 r.

XI. Ponoszenie odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz przekazywanie do BIG informacji, o których mowa w art. 193 ust. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 194 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny, starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej, po przeprowadzeniu postępowania wszczętego z urzędu, w formie decyzji administracyjnej ustala wysokość opłaty rodziców biologicznych za pobyt ich dziecka w pieczy. Na podstawie art. 182 ust. 3 ustawy do wydawania decyzji w swoim imieniu może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

Rada Powiatu Bydgoskiego, realizując zapis art. 194 ust. 2 przywoływanej wyżej ustawy, określiła w drodze Uchwały Nr 140/XIX/16 z dnia 23 czerwca 2016 r., zmieniającej wcześniejszą Uchwałę Nr 180/XVI/12 z dnia 28 lutego 2012 r. szczegółowe warunki umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Z dokumentem kontrolujący zapoznali się na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy, a dodatkowo w czasie kontroli otrzymali projekt nowej Uchwały, który będzie procedowany na sesji Rady Powiatu w dniu 2 lutego 2018 r.

W myśl przyjętej w powiecie procedury, działając z upoważnienia Starosty Bydgoskiego (Dowód: akta kontroli str. 31-34), Dyrektor PCPR wydawała przedmiotowe Decyzje, których kopie trafiały do działu finansowego PCPR. Ustalone opłaty wpływały na konto dochodowe jednostki, a następnie odprowadzane były do Starostwa Powiatowego. PCPR prowadziło także windykację zaległych należności, a Główny Księgowy Centrum na bieżąco wprowadzała informacje na temat nowych dłużników i aktualizowała wcześniejsze zapisy w Krajowym Rejestrze Długów.

Aktualnie, na skutek zaległości w opłatach za okres dłuższy niż 12 miesięcy, do BIG zgłoszone są 4 osoby.

Kontrolujący zwrócili uwagę, iż zgodnie z zapisem art. 193 ust. 8 ustawy o wspieraniu rodziny to starosta powinien przekazywać do BIG informację gospodarczą o powstałej

zaległości z tytułu nieponoszenia przez rodzica opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, gdyż to starosta (jako urząd), a nie jednostka organizacyjna powiatu jest wierzycielem długu.

XII. Sprawowanie kontroli

Zarząd powiatu, na podstawie art. 38b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej sprawuje kontrolę nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi na terenie swojego powiatu. Zarząd powiatu może upoważnić w formie pisemnej do sprawowania kontroli, członka zarządu powiatu, pracownika urzędu albo kierownika jednostki organizacyjnej powiatu.

Z pisemnych wyjaśnień przekazanych przez Dyrektora PCPR wynika, że Zarząd Powiatu Bydgoskiego sprawuje bieżącą kontrolę nad Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej poprzez składane przez PCPR sprawozdania wraz z zestawieniem potrzeb. Ponadto Dyrektor Centrum każdorazowo przedstawia Zarządowi Powiatu podejmowane inicjatywy i działania, które wymagają zaakceptowania w formie podjęcia uchwały bądź wyrażenia opinii Zarządu.

Zgodnie z Uchwałą Zarządu Powiatu Bydgoskiego nr 210/2016 z dnia 27 października 2016 r. Pani ██████████ została upoważniona do sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi działającymi na terenie powiatu. Pani ██████████ jest Dyrektorem Szkoły ██████████, a także członkiem Zarządu Powiatu oraz Komisji Edukacji, Kultury, Sportu i Polityki Społecznej. Osobiście uczestniczy w ocenach sytuacji dzieci, uczniów szkoły, której jest Dyrektorem, co daje możliwość bieżącej oceny funkcjonowania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

XIII. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187 ust.1 ustawy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizowało rządowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 187a ust. 1 ustawy, w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. W 2016 r. dotacja dla powiatu wyniosła 9768,00 zł, w 2017 r. - 22 359,00 zł i w obu przypadkach kwoty pozwoliły na dofinansowanie zatrudnienia 1 koordynatora.

XIV. Finansowanie pobytu w pieczy zastępczej osób, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w okresie od stycznia 2016 roku do dnia kontroli nie finansowało pobytu w pieczy zastępczej osób, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy tj. cudzoziemców mających miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej lub uzyskania w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

XV. Osoby pełnoletnie w pieczy zastępczej.

Zarówno w rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej, po spełnieniu ustawowych warunków, mogą przebywać i korzystać z pomocy osoby pełnoletnie. Na dzień 1 stycznia 2016 r. we wszystkich rodzinach zastępczych na terenie powiatu bydgoskiego było 21 takich osób oraz 5 osób z terenu powiatu bydgoskiego, znajdujących się poza terenem powiatu. Stan na dzień 1 stycznia 2017 r. wyniósł: 28 osób na terenie powiatu i 3 osoby

przebywające poza terenem powiatu, na dzień 1 stycznia 2018 r. na terenie powiatu przebywało 30 osób pełnoletnich oraz 3 osoby poza terenem powiatu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że aktualnie 34 rodziny zastępcze opiekują się wyłącznie pełnoletnimi wychowankami (stan na 17 stycznia 2018 r.). Na podstawie złożonych wyjaśnień ustalono, iż rodziny te nie są ujęte w rejestrze rodzin zastępczych przekazywanym do Sądu zgodnie z art. 46 ust.4 ustawy, środowiska jednak są objęte opieką organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Praca z rodziną i pełnoletnim wychowankiem polega na monitorowaniu sytuacji przez specjalistę pracy z rodziną, który nie rzadziej niż 1 raz na 6 miesięcy odwiedza rodzinę. Ponadto współpracuje ze szkołą, informuje o szkoleniach i warsztatach prowadzonych w Centrum.

PCPR w Bydgoszczy nie dokonuje oceny rodziny, w której przebywają wyłącznie pełnoletni wychowankowie.

W ocenie kontrolujących wobec rodzin, w których przebywają wyłącznie pełnoletni wychowankowie, mają zastosowanie przepisy art. 46 ust. 4 oraz art. 132-134 ustawy o wspieraniu rodziny.

Zespół kontrolujący przeprowadził analizę dokumentacji pełnoletnich wychowanków przebywających w pieczy zastępczej. Działania PCPR w zakresie realizacji art. 37 ust. 2 ustawy oceniono pozytywnie. Poddając analizie dokumentację osób pełnoletnich pozostających w pieczy zastępczej zauważono, iż PCPR prowadzi szkolenia dotyczące procesu usamodzielniania i z wyprzedzeniem zawiadamia ww. osoby o obowiązkach związanych z realizacją art. 145 ust. 2 i 4 ustawy, co jest dobrą praktyką, ułatwiającą właściwą i terminową realizację tych zadań. W aktach znajdowały się dokumenty potwierdzające terminowe wskazanie opiekunów usamodzielnień, ich pisemne zgody na pełnienie funkcji oraz indywidualne programy usamodzielnienia wychowanków, przygotowane w wyznaczonym okresie i zatwierdzone przez Dyrektora PCPR.

XVI. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym oraz finansowanie pomocy.

PCPR w Bydgoszczy przyznawało pomoc osobom usamodzielnianym opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze, określoną w art. 140 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2016 r. na pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki dla 39 wychowanków wydatkowano kwotę 189.677,91 zł. Pomoc pieniężną na usamodzielnienie otrzymało 6 wychowanków w kwocie 24.747,00 zł, natomiast z pomocy na zagospodarowanie w łącznej wysokości 5.860 zł skorzystały 3 osoby.

Z kolei w 2017 r. na pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki dla 46 wychowanków przekazano kwotę 193.076,57 zł. Pomoc pieniężną na usamodzielnienie otrzymało 7 wychowanków w łącznej kwocie 42.888,00 zł, natomiast z pomocy na zagospodarowanie skorzystało 5 osób, na co wydano łącznie 12.000 zł.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji, działania PCPR w zakresie udzielania pomocy osobom usamodzielnianym uznano za właściwe, zgodne z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na podstawie powyższych ustaleń skontrolowaną działalność ocenia się pozytywnie z uchybieniami.¹

¹ Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen (na podstawie zarządzenia Nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12.12.2017 r., w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli): pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności). Przez uchybienie należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań.

Stwierdzone uchybienia, wynikają z nieprawidłowej interpretacji obowiązujących przepisów prawa. Po zrealizowaniu poniżej podanych zaleceń, PCPR będzie wykonywać obowiązujące zadania w odpowiednim zakresie. Osobą odpowiedzialną za powstanie stwierdzonych uchybień jest Dyrektor PCPR – pani Arleta Miłuch.

Działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, wydano następujące zalecenia pokontrolne:

1. Wnioskować o wprowadzenie do Regulaminu Organizacyjnego zadania wynikającego z art. 76 ust. 4 pkt 14a., tj. *zapewniania koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji* – termin realizacji do końca czerwca 2018 r.
2. Przekazywać Staroście Rejestr z art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny w celu przesłania go do właściwego sądu, zgodnie z ust. 4 ww. art. i ustawy – termin realizacji na bieżąco.
3. Poświadczać przekazywanie lub posiadanie przez środowisko zastępcze informacji i dokumentów dotyczących dziecka, a wymienionych w art. 38a ustawy o wspieraniu rodziny – termin realizacji na bieżąco.
4. Przestrzegać prawidłowego opracowywania Planów Pomocy Dziecku i ich modyfikacji, z uwzględnieniem uwag zawartych w wystąpieniu – termin realizacji na bieżąco.
5. Dokonywać umieszczeń dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych i RDD ponad ustalone standardy wyłącznie z zachowaniem wszystkich warunków odpowiednio z art. 53 ust. 2 i art. 62 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny.
6. Dokładniej dokumentować realizację art. 4a ustawy o wspieraniu rodziny, szczególnie w sytuacjach związanych z okresową oceną sytuacji dziecka, uwzględniając uwagi ze str. 14 Wystąpienia.
7. Zaprzestać umieszczania informacji gospodarczych w big, dotyczących powstałych zaległości z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (wyłączna kompetencja Starosty) – do końca kwietnia.
8. Wymagać wyrażenia pisemnej zgody rodziny zastępczej na przyjęcie konkretnego dziecka – termin realizacji na bieżąco.
9. Ujmować rodziny, w których wychowują się wyłącznie pełnoletni wychowankowie, w Rejestrze, prowadzonym zgodnie z art. 46 ustawy i przekazywanym do właściwego sądu, a także przygotowywać ocenę tych rodzin, zgodnie z obowiązującymi przepisami – termin realizacji na bieżąco.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod numerem 1/2018 w dniach 17, 19, 23, 25, 29, 31 stycznia 2018 r.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz wystąpienia pokontrolnego przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, za potwierdzeniem odbioru.

Na podstawie art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zgłosić do niego zastrzeżenia.

Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia lub nieuwzględnienia.

W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, o którym mowa powyżej, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od otrzymania stanowiska, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

W przypadku przyjęcia wystąpienia pokontrolnego bez zastrzeżeń, kontrolowana jednostka jest zobowiązana, w terminie 30 dni, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

Ponadto wskazuje się, iż zgodnie z art.198 ust.1 ww. ustawy o wspieraniu rodziny: *kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10.000 zł.*

(podpis i pieczęć Wojewody)